

ROZMAITOŚCI.

NOTATY HISTORYCZNE.

(Do czasów Kazimierza Jagiellończyka, czerpane z akt metryki litewskiej i metryki koronnój).

Metryka litewska (*).

1451. Listy Kazimierza Jagiellończyka. Król daje pełnomocnictwo Jędrzejowi Sakowiczowi staroście połockiemu, względem rozgraniczenia między Litwą i Infantami. Dane w Grodnie, w sobotę przed ś. Urbanem, (ks. 193 f. 3).

1479. Kazimierz Jagiellończyk, bawiąc w Wilnie, posyła do Moskwy Iwana Hlińskiego (Glińskiego) względem zachowania pokoju i przyjaźni, między Litwą i Moskwą, (ks. 193 f. 343).

1480. Wasili książę pskowski przysyła posłów, przez których skarży się na szkody, jakie kupcom pskowskim poczynił wojewoda łucki. Użala się także na mistrza inflantskiego, który najechał ziemie pskowskie, rabował i mordował mieszkańców, palił domy, i liczne wyrządzał szkody. Kazimierz Jag. dał zaraz odpowiedź, i obiecał rozpoznać krzywdy kupcom wyrządzone.

1480. Stefan, wojewoda wołoski, przysyła list, z obietnicą posłuszeństwa i prośbą aby posłom jego pozwolono przyjechać do Moskwy, (ks. 193 f. 351).

1480. Murtaza, han tatarski, nadsyła listy, w których zawiadamia, iż Ahmat — Car, ojciec jego zmarł, a on z bratem swym Sedichmatem objął władzę. Zarazem upewnia o stałej i wierniej przyjaźni i zaręcza pokój.

1480. Iwan wielki książę moskiewski, przysyła posła Fedora Mansurowa, przez którego uwiadomia Kazimierza Jag., że w Moskwie był Iwan Turkuł poseł Stefana wojewody wołoskiego,

(*) Podajemy treść ważniejszych aktów z okresu Kazimierza Jagiellończyka. Następnie postaramy się o dalszy ciąg z tegoż źródła, a które się ciągną do Stefana Batorego. Wypis ten pierwszy zawdzięczamy znanemu badaczowi ojezystych dziejów Leopoldowi Hubertowi.

(Przyp. red. Bibl. Warsz.).

zachęcając go do wyprawy przeciwko Turcyi. W skutek prośby Stefana, Iwan nakłania króla polskiego do przyłączenia się przeciw Turkom; żąda nadto, aby postom i ludziom jego, wolno było bezpiecznie jeździć do Wołoszy.

1480. Kazimierz Jag. zawiadamia Iwana w. księcia moskiewskiego, że cesarz turecki, zabrał ziemie Stefana wojewody wołoskiego, oraz miasta Kilię i Białogród. Wymawia że wielki książę odmówił Stefanowi pomocy z powodu odległości, i wzywa o danie wspólnie posiłków. Żąda nadto, aby przysłał postów, którzyby się względem tego umówili, a zarazem załatwili kwestye co do szkód, jakie mieszkańcy ukraińscy ponieśli od poddanych w. księcia (Indykt 4. d. 1 czerwca).

1480. Kazimierz Jagiellończyk wyprawia do księcia riazńskiego, posła swego Bazylego Chreptowicza, upominając się o krzywdy, jakie poddani księcia wyrządzili Litwinom i Ukraińcom; żąda wydania niesłusznie uwięzionych ludzi, i ukarania surowo winnych napadu i szkód w ziemiach litewskich; dopomina się zwrócenia wszelkich szkód, i zastrzega, że na przyszłość nie zniesie podobnych nadużyć, które w inny sposób dochodzić będzie. Nadto żąda, aby poddani w. księcia nie polowali w Litwie i ziemiach króla, nie zabierali pszczoł, nie zabijali bobrów, nie łowili ryb; czego wszystkiego surowo zabronił swoim poddanym (Indykt 4 czerwca 9. ks. 193 f. 406).

1480. Kazimierz Jagiellończyk wysłał do Pskowa Iwaszkę Senkowicza z Trok, żaląc się na krzywdy, jakich doznają kupcy wileńscy i połoccy; żąda aby mieszkańcy, gdyby w czym byli pokrzywdzeni, właściwą drogą żądali sprawiedliwości, a samym jej sobie nie wymierzali.

1480. Kazimierz Jagiellończyk wysłał w poselstwie do cara Mengligereja, Jana Dowojnowicza, żądając zapewnienia przyjaźni i zaręczenia, że nie napadnie ziem Królestwa i Litwy. Domaga się nadto zapewnienia, że gdyby królowi wypadło prowadzić wojnę z cesarzem tureckim, car nie będzie mu pomagał.

1485. Ind. 5. d. 25 września. Kazimierz wyprawia Sołtana Alexandrowicza marszałka i namiestnika nowgorodzkiego posła do Iwana Wasilewicza w. x. moskiewskiego z uwiadomieniem, że przyjmował w Litwie, Michała Borysowicza księcia twerskiego, który chciał bez rozlewu krwi dostać swą ojcowiznę. Donosi, że go przyjął gościnnie, ale odmówił pomocy przeciw w. księciu.

1485. Indykt 5. listopad 5. Panowie Rad litewskich wysyłają w poselstwie Jana Juriewicza, do panów Rad polskich, z prośbą aby Korona nie odmawiała braterskiej pomocy przeciw Turcyi i Tatarom, co jej wzajemnie przyrzekają, gdyby Turcy, ciągnęli kiedy na ziemie polskie.

